

یادداشت

تجربیات تلخ در خاطره متجاوزان

شیوا دولت‌آبادی
روانشناس و استاذ دانشگاه

■ وقتی سرگذشت تلخ افرادی را که به جرم تجاوز اعدام یا زندانی می‌شوند، نگاه می‌کنیم نکات برجسته و آسیب‌های جدی را در دوران کودکی آنها می‌توانیم پیدا کنیم. این کودکان که مجید، جوان اعدمی نمونه‌ای از آنهاست رابطه و دلبستگی امن از ابتدای زندگی نداشته‌اند بنابراین شخصیتی آسیب‌پذیر و آسیب‌رسان دارند.
تجارب این افراد پر از نفرت، بی‌تفاوتی و ناهم‌رپایی است و به همین دلیل هم دچار اختلال شخصیت هستند. وقتی انسان وارد این جهان می‌شود، جهان برای او یک اکتشافش کامل است و هیچ چیز برایش قابل فهم نیست. آنچه انسان را شکل می‌دهد رابطه‌اش با انسان‌های دیگر است و ذهن آشفته او را منظم می‌کند و از او یک شخصیت کامل می‌سازد. بنابراین وقتی فردی از سوی والدین رها می‌شود و استمراری از حضور عاطفی دیگران ندارد، دنیا برایش غیرقابل اعتمادو غیرقابل پیش‌بینی خواهد شد. او با الگوگیری‌های لحظه‌ای به انسانی خشن و ناهم‌رپا تبدیل می‌شود؛ چرا که اخلاق و وجدانی در وجود او شکل نگرفته است و خودش دلیل چنین رفتارهایی را برای خودش، توجیه می‌کند. بنابراین می‌توان فهمید چرا افرادی با چنین سرنوشتی دست به رفتارهای خشن می‌زنند.

افرادی با سرنوشت‌های تلخ و رهاشده در این جامعه بسیارند، بنابراین همیشه لازم‌است سیستم‌های حمایتی فعال باشند. وجود این سیستم‌ها به معنای این نیست که شکم چنین افرادی را سیر کنند. حمایت‌گران باید بتوانند افراد آسیب‌دیده را هدایت و در شکل‌گیری درست شخصیت آنها کمک‌شان کنند و البته باید بدانیم این مساله با پند و اندرز امکان‌پذیر نیست. شخصیت یک انسان و یاد گرفتن مهربانی و داشتن وجدان، فرآیندی تجربی دارد. بنابراین این تجربیات است که فردی را بسا اخلاق و توجیه تربیت می‌کند. فردی که در سن پر از شور و نشاط و در دوران نوجوانی با افرادی روبه‌رو می‌شود که اخلاق برای آنها اهمیتی ندارد بنابراین به فردی تبدیل می‌شود که نفرت جای همه چیز را در زندگی برای او می‌گیرد و این نفرت است که در حافظه‌اش برای همیشه باقی می‌ماند و او را به فردی خطرناک مبدل می‌کند. این شخصیت محصول انسانی است که سرگذشتی منفی برای او رقم خورده و آسیب‌های جدی از سویی دیگران دیده و حالا خود به فردی آسیب‌رسان تبدیل شده است. خانواده‌هایی که فرو می‌پاشند به خصوص وقتی کودکانی در سنین پایین دارند تصویری که در ذهن بچه‌ا ز زندگی به وجود می‌آورد تصویری بدون استحکام در هر زمینه‌ای است. در این بی‌استحکامی است که ارزش‌های فرد شکل می‌گیرد. اگر بخواهم روشن توضیح دهم باید بگویم کودک وقتی می‌بیند مادر با مهربانی نگران اوست و دوستش دارد و با تمام وجودش برای او چیزی را تهیه می‌کند، یاد می‌گیرد با گذشت و مهربان باشد. وقتی او می‌بیند برایش زحمت می‌کشند و تلاشی می‌کنند امکانات را (برایش فراهم کنند، یاد می‌گیرد در زندگی انسانی مسوولیت‌پذیر باشد. حالا تصور کنید به جای این مسایل به کودک خشم، نفرت و عصبانیت را بیاموزیم و او تکتک خوردن را تجربه کند بنابراین یاد می‌گیرد به دیگران آسیب برساند. وقتی فروپاشی خانوادگی اتفاق می‌افتد هیچ نکته مثبتی به کودک نمی‌ماند و او بیشتر از هر موقعی در مسیر ناامنی قرار می‌گیرد. او یاد نمی‌گیرد در برابر غریزش مقاومت و آن را هدایت کند. بنابراین وقتی هم مرتکب تعرض و آزار رساندن به دیگران می‌شود به مجازات آن فکر نمی‌کند هرچند می‌داند کاری که می‌کند جرم است و مجازات دارد. چنین شخصی با اینکه می‌داند قتلوس رهاش نخواهد کرد، مهارت کنترل‌شود را ندارد. شناسایی و مهار چنین افرادی قطعا با برنامه‌ریزی سستگین، دقیق و جدی امکان‌پذیر است تا پچه‌های رها شده در جامعه با پایهای محکم و شخصیتی استوار بزرگ شوند.

خبر

ضرب و جرح تکسین اورژانس توسط بیمار روانی

■ ایسنا: رئیس مرکز حوادث و فوریت‌های پزشکی مشهد از ضرب و شتم یکی از تکسین‌های اورژانس توسط بیمار روانی و مجروحیت امدادگر خبرداد.
دکتر رضا وفاقی‌نژاد گفت: تکسین‌های اورژانس در ساعت ۱:۳۰ با امداد دیروز از طریق تماس مردمی در جریان حملات تهاجمی فردی در میدان مطهری مشهد قرار گرفتند. وی افزود: با توجه به اطلاعات دریافتی مبنی بر اینکه این فرد مهاجم به دلیل مشکلات روانی به سمت افراد حمله می‌کند، امدادگران موضوع را به مرکز فوریت‌های پزشکی ۱۱۰ اطلاع دادند و تکسین‌های اورژانس همراه با مأموران پلیس در صحنه حاضر شدند. وفاقی‌نژاد با بیان اینکه پس از رسیدن تکسین‌های اورژانس، فرد مهاجم به یکی از امدادگران اورژانس حمله کرد، گفت: این فرد در حالی که به شدت تکسین‌ین اورژانس را مورد ضرب و شتم قرار داده بود سر این امدادگر را بارها به درخت کوئید، رئیس مرکز حوادث و فوریت‌های پزشکی مشهد افزود: مأموران پلیس با دیدن این حادثه، وارد صحنه شدند و فرد ضارب را دستگیر کردند.

شرق: پرونده تعرض دسته‌جمعی ۱۲ شورر به اعضای چند خانواده در یکی از باغ‌های اطراف اصفهان با دستگیری چهار متهم وارد مرحله تازه‌ای شد.
ایسن جنایت هفته گذشته رخ داد و ۱۲ مرد شورر با یورش‌بردن به باغی در اطراف خمینی‌شهر اصفهان به زنان و دختران چند خانواده که در آنجا حضور داشتند، تعرض کردند و گریختند. این باغ ملکی خصوصی بود و اعضای این خانواده‌ها برای شرکت در یک میهمانی به آنجا رفته بودند اما نیمه شب در حالی که هنوز جشن به پایان نرسیده و شادی و پایکوبی ادامه داشت ۱۲ مرد مسلح به سلاح سرد وارد آنجا شدند. آنها بسا تهدید و ضرب و جرح مردان را به یکی از اتاق‌ها رانند و در آنجا زندانی کردند سپس سراغ زنان و دختران جوان رفتند و با کاشاندن آنها به مجاورت باغ آنها را مورد تعرض قرار دادند درباره تعداد زانی که قربانی این جنایت شده‌اند گزارشی منتشر نشده اما یکی از این افراد زنی باردار بود. در شرایطی که گروگان‌گیری همچنان ادامه داشت، یکی از این زنان توانست با تلفن همراه خود با مرکز فوریت‌های پلیس تماس بگیرد و درخواست کمک کند.
دقایقی بعد مأموران به باغ موردنظر رفتند و ابتدا مردان را از اتاق در بسته نجات دادند سپس با جست‌وجو در اطراف باغ توانستند زنان را نیز نجات دهند اما متهمان گریختند. در پی این اتفاق دیروز عده‌ای در مقابل دادگستری خمینی‌شهر تجمع کردند و خواستار مجازات عاملان این حادثه شدند. در همین

حال رییس کل دادگستری استان اصفهان از دستگیری چهارنفر از متهمان خبر داد.
غلامرضا انصاری دیروز به پایگاه اطلاع‌رسانی عبرت گفت: سکوت و عدم اطلاع‌رسانی درخصوص متهمان صرفا به منظور رعایت اصول قضایی برای دستگیری متهمان بوده و ضروری بود تا بدون هرگونه حصار و جنجال، پلیس بتواند محل‌های تردد و اختفاء این جنایتکاران را شناسایی و آنها را دستگیر کند. وی افزود: ۱۲ متهم حاضر در این واقعه کاملا برای ما شناخته شده‌اند و از این تعداد چهار نفر در اختیار دستگاه قضایی هستند و با قرار بازداشت موقت در زندان به سر می‌برند و از دادستان، مسوولان امنیتی و انتظامی استان خواستام با فوریت سایر افراد را دستگیر کنند و تحویل دهند.

دکتر انصاری خاطر‌نشان کرد: به محض تکمیل پرونده که با فوریت صورت می‌پذیرد، دادگاه کیفری استان که صلاحیت رسیدگی به این جنایت را دارد خارج از نوبت به جنایت رسیدگی و رای مقتضی را صادر خواهد کرد و هماهنگی لازم صورت پذیرفته تا با پیک مخصوص و در شعبه‌ای ویژه، حکم صادره در دیوانعالی کشور نیز با فوریت

۱۲ شورر با یورش به یک باغ به زن‌ان چند خانواده تعرض کردند

فجیع‌تر از جنایت

مورد رسیدگی قرار گیرد و به امید خدا این‌بار اطمینان می‌دهم که تلاش کنیم مجازات جنایتکاران با فاصله‌ای اندک از وقوع جرم انجام یپذیرد. او از مردم درخواست کرد تا صبر و حوصله را در دستور کار قرار دهند و در انتظار اخبار دستگیری سایر متهمان و مجازات قاطع همه افراد باشند.
به گزارش تلنک حجت‌الاسلام رضایی –دادستان خمینی‌شهر-نیز از دستور ویژه رییس قوه قضاییه آیت‌الله لاریجانی درخصوص این پرونده خبر داد و موضوع این پرونده با ریاست قوه قضاییه و دادستان کل کشور و مدیرکل دادگستری استان مطرح شده و دستور ویژه برای رسیدگی به این موضوع صادر شده و موضوع با جدیت توسط نیروهای امنیتی و انتظامی در حال پیگیری و رسیدگی است. وی افزود: از همان زمان وقوع حادثه یعنی نیمه شب تا صبح روز بعد چهار متهم پرونده دستگیر شدند که این خود نشانگر تلاش مأموران است.
ضمن اینکه در صورت خروج قاچاقی سایر متهمان از کشور، موضوع از طریق پلیس بین‌الملل پیگیری خواهد شد.
حجت‌الاسلام رضایی در ادامه گفت در بین این مجرمان، هشت نفر

واکنش آیات عظام به مجروح شدن امام جماعت علوم پزشکی تهران

ضاربان امام جماعت دانشگاه علوم پزشکی تهران دستگیر شدند

تک‌ان دهنده هجوم حامیان فرهنگ بی‌بند و باری و بی‌عفتی غربی به موضع اسلامی یکی از روحانیون متعهد در راه اجرای فرضه مهم دینی نهی از منکر و امر به معروف و دفاع از حریم حجاب و احکام دین که منجر به مجروح شدن شدید چشم ایشان شده، موجب تاز و تاسف شدید آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی شد. در شرایط فعلی که برخی التزمات اسلامی و انقلابی این ملت که با نثار خون پاک هزاران شهید و ایثار گر برپا شده مورد هفد قرار گرفته است و از جمله مساله حجاب

سابقه‌دار و در بین مردم مشهور به خلافکاری هستند. وی با بیان اینکه در این پرونده هیچ مماشاتی نخواهد شد، تصریح کرد: در این پرونده چند اتهام وجود دارد که فقط مجازات تجاوز به عنف، اعدام است و البته آدم‌ربایی ۱۵ سال حبس دارد و این افراد سرقت و ایراد ضرب و جرح و اتهامات دیگر هم دارند و ما منتظر دستگیری آنها هستیم و کلیه اسناد و ادله لازم جمع‌آوری شده و موجود است و امیدواریم با کمک مردم پس از دستگیری و طی مراحل قانونی، در محل جنایت عدالت در مورد آنها اجرا شود.

بنابر این گزارش، این نخستین‌بار نیست که متعرضان با یورش به ملکی خصوصی اقدام به تعرض می‌کنند اما باتوجه به تعداد متهمان و قربانیان تاکنون حادثه‌ای به این شکل رخ نداده بود. پیش از این در سال ۸۸ مرد بعد از اینکه وارد خانه زوجی در لوسان شدند با بستن دست و پای مرد و دو فرزندش به همسر زن جوان در برابر چشمان سایر اعضای خانواده تعرض کردند پس از این واقعه، آیت‌الله لاریجانی، رییس قوه قضاییه دستور داد با متجاوزان با قاطعیت برخورد شود.
چندی بعد دو نفر از متهمان دستگیر شدند و انتقام‌گیری از شوهر قربانی را انگیزه‌شان از این جرم عنوان کردند؛ این دو به صورت فوق‌العاده در دادگاه کیفری استان تهران محاکمه و به مرگ محکوم شدند و احکام آنها در حالی به اجرا درآمد که متهم سوم پرونده همچنان فراری بود البته او هنوز هم دستگیر نشده است.

کند و به کم‌توجهی بعضی مقامات به حفظ این اصول اعتنا نکند و به مساله حجاب و عفاف و حفظ عفت عمومی جامعه و ناامیس مردم توجه بیش از پیش داشته باشد» که گزارش ایسنا، همچنین در بیابیه دفتر آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی ضمن ابراز تأسف از تعرض به روحانی آمر به معروف و ناهی از منکر آمده است: «مسوولان امنیتی و انتظامی و نیز مسوولان قضایی باید هر چه سریع‌تر با عوامل این اقدام برخورد کنند و با اطلاع‌رسانی به‌موقع و برنامه‌ریزی صحیح از وقوع مجدد چنین حوادثی برای آمران به معروف و ناهیان از منکر جلوگیری کنند.» در همین حال فارس خبر داد و نفر از عوامل ضرب و جرح امام جماعت دانشگاه علوم پزشکی تهران در لنگرود دستگیر شدند.
حجت‌الاسلام فرزاد فروزش امام جماعت دانشگاه علوم پزشکی تهران شامگاه دوشنبه برای نجات یک دختر جوان که دست دو مزاحم موتورسوار مورد ضرب و جرح قرار گرفت اما عمل جراحی چشم در بیمارستان رسول اکرم (ص) خط تخلیه چشم او برطرف شد. او درباره این حادثه گفته بود: ناگهان صدای فریادهای دختر جوانی را شنیدیم و مشاهده کردم دو نفر از ارادل و اوپاش سوار بر یک موتور برقی ربودن یک دختر جوان اقدام کرده‌اند. این ارادل و اوپاش قصد داشتند به زور، دختر جوان را سوار بر موتور کنند. با مشاهده این صحنه برای نجات دادن دختر به سمت ارادل و اوپاش مهاجم یورش بردیم، اما با مقاومت این مهاجمان روبه‌رو و با آنها درگیر شدیم. به‌رغم این اظهارات، سردار رادان تعداد دختران را دو نفر اعلام کرده و گفته بود آن دو بدبوش بودند و با مهاجمان دوستی قبلی داشتند.

اعترافات این جوان و اینکه او مدعی بود به خاطر کینه داشتن از زنان دست به چنین اعمالی زده است، احتمال ابتلای وی را به بیماری‌های روانی مطرح کرد ولی پزشکی قانونی مجید را فردی سالم و مسوول رفتار خودش معرفی کرد با این وجود تیمی از روان‌شناسان با این جوان ۲۰ساله به گفت‌وگو پرداختند تا ریشه‌های ارتکاب چنین جنایت‌هایی توسط او را فاش کنند. مجید که اهل یکی از شهرستان‌های اطراف کرمان بود، در این مرحله از زندگی تلخ‌اش پرده برداشت و با تعریف کردن ماجرای مرگ پدر و زندگی در شیرخوارگاه گفت: «در شیرخوارگاه که بودم مربیان زن همیشه من را اذیت می‌کردند. من از آنها متنفر بودم. بعد از آن وقتی به مدرسه رفتم؛ همش‌اگردی‌هایم من را تحقیر و مسخره می‌کردند؛ برای همین از همه بیزار شده بودم اما بیشتر از زنان بدم می‌آمد. به همین دلیل هم با یاد گرفتن شگرد مردی که قبلا همین کار را کرده بود، تعرض به زنان را شروع کردم. متهم چندی بعد در دادگاه کیفری استان کرمان محاکمه شد و هیات قضات وی را گناهکار شناختند و مستحق مرگ دانستند.

پس از آن رای صادره برای بررسی مجدد در اختیار قضات دیوانعالی کشور قرار گرفت و این مرجع قانونی نیز اعلام کرد حکم صادره هیچ ایراد حقوقی ندارد و لازم‌الاجراست. به این ترتیب نام مجید در فهرست مرگ قرار گرفت و او اسحراگاه دیروز در زندان مرکزی کرمان به‌دار آویخته شد.

کشتی غرق شده جان ۲۷ نفر را گرفت

شبهه‌وا، غرق شدن یک کشتی در اندونزی ۲۷ نفر را به کام مرگ کشاند.
رییس گروه امداد و نجات استان کالی‌مانتان در این‌باره گفت: در زمان وقوع حادثه پیش از یکصد نفر در این کشتی بودند که با تلاش‌های به موقع نیروهای امدادی ۹۳ نفر از آنان نجات یافتند و ۲۷ نفر هم جان خود را از دست دادند. او خاطر‌نشان کرد: این حادثه در ساعت هشت صبح روز سه‌شنبه رخ داد و مأموران تا ساعت ۱۷ به وقت محلی اجساد را از آب‌های ساحلی جنوب این کشور بیرون کشیدند. البته احتمال دارد تعدادی از مسافران این کشتی مفقود شده باشند و تلاش‌ها برای یافتن آنان همچنان ادامه دارد. بنابر این گزارش، شرایط نامساعد جوی و تلاطم بودن آب‌های سراسری، عامل جنوب اندونزی علت اصلی وقوع این حادثه اعلام شده است.

حوادث

نگاه

ریشه‌یابی علل حادثه اصفهان

جعفر کوشا
رییس انجمن جرم‌شناسی ایران

■ خبر دلخراش تعرض به چند زن، آن هم در باغی خصوصی بسیار تکان‌دهنده است. این حوادث را از سه بعد می‌توان مورد بررسی قرار داد. نخست احساس ضعف در دادگستری است. به این معنا که با متهمان انگیزه شخصی داشتند و دادگستری را در برابر اجرای عدالت ضعیف دیده‌اند و دست به اقدام خودسرانه زده‌اند یا اینکه مجازات‌های موجود، در این زمینه که از سوی دادگستری اعمال می‌شود، کارایی لازم را نداشته است. این پدیده زمانی به وجود می‌آید که دادگستری به عنوان یکی از قوای مملکتی در وظیفه قانونی خود که همان تعقیب مجرمان و اجرای حدود و مجازات بر اساس اصل ۲۵۶ قانون اساسی است، به خوبی نقش نکند. در این صورت افراد دست به تشکیل دادگستری خصوصی می‌زنند که در بعضی موارد به منظور جبران نقیصه‌های موجود است. نکته دوم در مورد ضعف فرهنگ عمومی و عدم جدیت متولیان فرهنگی در اعتلای فرهنگ و ارتقای سطح فرهنگ عمومی است و موضوع سوم توسعه بعضی از امور فحشا از سوی افراد در جامعه است که گاهی به منظور نشان دادن ناسازگاری آنها با جامعه و گاهی تحت‌تأثیر هجمه‌های فرهنگی انجام می‌گیرد.علاوه بر این نکات برای تحلیل این موضوع باید چند مساله دیگر را نیز مدنظر قرار داد؛ اول اینکه باید برای مجرمان با سابقه و حرفه‌ای در هر شهرستان و استانی ضمن شناسایی دقیق آنها پرونده شخصیت تشکیل داد و متولیان امر نظارت دقیق بر اعمال و رفتار آنها داشته باشند و ضمن مراقب و نظارت بر امور آنان به عوامل بروز چنین رفتارهایی هم توجه کنند. در این رابطه ضرورت ایجاد اشتغال و تاسیس مراکز تفریحات سالم برای قشر جوان مشخص است. نکته دیگری که باید تاکید کنم اطلاع‌رسانی در مورد افراد است که دارای سوابق جرایم سازمان‌یافته هستند. این گروه به دلیل نبود کنترل و نظارت سازمانی اقدامات خودسرانه انجام می‌دهند، بنابراین باید مردم را نسبت به خطراتی که این گروه به وجود می‌آورند، آگاه کرد. مساله بعدی ایجاد حساسیت در افکار عمومی است. در جامعه ما باید افکار عمومی را در قبال بسیاری از جریانات موجود روشن کرد تا بتوانند ضمن شناسایی زمینه‌های افکار انتحرافی با آنها مقابله کنند. مساله بعدی ایجاد امنیت در مراکز تفریحی سالم است. باید با ایجاد فضای امن برای مردم هشدارهای بهنگامی نیز به آنها داده شود و مقاصات انتظامی نیز ضمن برقراری امنیت برای تفریح‌کنندگان کنترل حواسی آن را داشته شود. برخورد با کسانی که با ناامیس مردم به صورت خشونت‌آمیز برخورد می‌کنند نیز ضرورت دارد. برای این افراد باید دادگاه علنی تشکیل داد تا عوامل ارتکاب چنین جرایمی برای مردم روشن شود و متخصصان علوم انسانی به ویژه جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و جرم‌شناسی بتوانند از ریزایی دقیق از این مسایل داشته باشند. نکته بعد اینکه چنانچه با عده‌ای که در جامعه اقدامات خودسرانه انجام می‌دهند، برخورد شدید صورت نگیرد موجب‌تجری دیگران فراهم خواهد شد. در بسیاری موارد دلیل وقوع چنین جرایمی عدم اقدام به هنگام است و به همین دلیل شاهد تکرار این حوادث هستیم؛ نتیجه اینکه در بعد فرهنگی باید اقدامات جدی صورت گیرد. در بعد قضایی اقدامات صریح و بهنگام صورت بپذیرد و در زمینه رسانه‌ای هم باید اطلاع‌رسانی دقیق و به موقع باشد و در پایان این دسته از مجرمان باید از نظر روان‌شناسی و جامعه‌شناسی مورد تحلیل شخصیتی قرار گیرند تا عواملی که دست به دست هم داده‌اند تا آنها مرتکب چنین اعمالی شوند، شناسایی و انگیزه‌ها مشخص شود.

حادثه

مرد شیشه‌ای ۵نفر را گروگان گرفت

■ شرق: فردی که به‌وسیله سلاح جنگی و قمه پنج نفر از اعضای خانواده خود و همسایه‌اش را در ورامین گروگان گرفته بود، پس از درگیری مسلحانه با پلیس دستگیر شد. سرهنگ میری، فرمانده انتظامی شهرستان ورامین در این‌باره گفت: بعدناظر به روز سه‌شنبه از طریق مرکز فوریت‌های پلیسی ۱۱۰ گزارشی مبنی بر گروگان‌گیری مسلحانه دریافت شد که بلافاصله مأموران انتظامی برای پیگیری موضوع به محل اعزام شدند. سرهنگ میری افزود: با حضور مأموران در محل مورد نظر مشخص شد که متهم فرد ۳۷ ساله‌ای به نام «محمدجـ» پ» است که سه نفر از اعضای خانواده و دو نفر از همسایگانش را گروگان گرفته و مانع خروج آنها از منزل شده است. میری ادامه داد: متهم پس از اینکه متوجه حضور مأموران و به تیراندازی به سمت پلیس کار اما مأموران در یک عملیات ضربتی متهم را قبل از هر گونه تحرکی بدون هیچ‌گونه تلفات جانی و خسارات مالی دستگیر و تمام گروگان‌ها را نیز آزاد کردند. متهم پس از دستگیری برای انجام بازجویی‌های بیشتر به کالتری منتقل شد و پس از اعتراف به دو مورد سابقه کیفری در مراجع قضایی انگیزه خود را از این گروگان‌گیری توهم ناشی از شیشه عنون کرد.